

Monitorovací zpráva o postavení žen ve vědě za rok 2020: počet žen ve výzkumu mírně rostl. ČR je ale stále na chvostu EU

15. prosinec 2022, Praha | Národní kontaktní centrum – gender a věda Sociologického ústavu AV ČR vydalo Monitorovací zprávu o zastoupení žen ve vědě a výzkumu za rok 2020. V ní mapuje postavení žen ve vědě a inovacích v České republice. Zprávy vydává každoročně už od roku 2005. Zastoupení žen mezi výzkumníky po stagnaci posledních let mírně roste, v roce 2020 dosáhlo 27,6 %. I přes tento pozitivní vývoj se však jedná o jedno z nejnižších zastoupení žen. V evropském srovnání měla Česká republika nejnižší počet žen mezi výzkumníky ze všech členských zemí EU. Na úrovni EU si v tomto ohledu navíc nevede dobře dlouhodobě. Největší propad se stále objevuje mezi dokončením doktorského studia a nástupem do výzkumu a nedaří se ani měnit nízký podíl žen na vedoucích pozicích ve vědě a výzkumu. Zvyšuje se naopak podíl žen mezi specialisty ve vědě a technice.

Podíl žen mezi studujícími magisterského studia se v posledních 10 letech držel na úrovni 60 %. Ženy také dlouhodobě převažují mezi absolventy magisterského studia. V roce 2020 jej úspěšně dokončilo 59,6 % žen. Se zvyšujícím se stupněm studia však jejich zastoupení klesá. V doktorském studiu se rozhodlo v roce 2020 pokračovat 44,5 % žen. K největšímu propadu v zastoupení žen na pomyslné studijně-profesní dráze dochází mezi absolvováním doktorského studia (45,3 %) a samotným výzkumem (27,6 %). V roce 2020 představoval 17,7 procentního bodu.

Největší podíl výzkumníků v České republice podle vědní oblasti působil v technických (37,4 %) a přírodních vědách (31,0 %). Zastoupení žen v těchto oborech však bylo nejnižší ze všech sledovaných vědních oblastí. Podíl žen v technických vědách byl pouze 14,7 %, v přírodních vědách se s 24,8 % přibližoval jedné čtvrtině.

Ve vládním a soukromém sektoru se podíl žen mezi výzkumníky pohyboval kolem 40 %. Zastoupení žen ve vysokoškolském sektoru bylo lehce nad jednou třetinou, 35,7 %. V podnikatelském sektoru pak pod jednou sedminou, 13,7 %. V mezinárodním srovnání byl podíl žen mezi výzkumníky ve vysokoškolském a podnikatelském sektoru nejnižší v celé EU, ve vládním sektoru má Česká republika 4. nejhorší skóre v rámci EU.

I v akademické sféře měl podíl žen daleko k rovnosti. V roce 2020 pracovali akademici na 18 507 celých úvazcích, z toho měly ženy 36 % úvazků. Nejvíce zastoupené byly ženy na pozici lektorek, 56,4 %. Se zvyšující se akademickou pozicí se ale podíl žen snižoval a profesorek bylo jen 15,3 %. Pokud by rostlo zastoupení profesorek stejným tempem jako dosud, pak bychom rovného zastoupení dosáhli za 193 let.

Na všech kvalifikačních úrovních navíc měly ženy v akademické sféře nižší mzdy, než jejich mužští kolegové. Největší mzdová propast byla mezi docentkami a docenty, kdy si muži průměrně vydělali o 12,3 % více než ženy. Nejmenší rozdíl, 8,6 %, se objevil u profesorů a profesorek. Od roku 2010 se mzdové rozdíly zvýšily na všech kvalifikačních stupních, kromě lektorských pozic.

TISKOVÁ ZPRÁVA

Rozhodování ve výzkumu zůstává i nadále doménou mužů. Ve vedoucích pozicích jich v roce 2020 půsilo 90,7 %. V České konfederaci rektorů, Radě vysokých škol, Technologické agentuře ČR, Grantové agentuře ČR a v Učené společnosti ČR nebyla ve vedení žádná žena. V rozhodovacích, strategických a kontrolních orgánech těchto institucí bylo zastoupení žen 21,8 % a v poradních a expertních orgánech jejich podíl dosáhl 27,1 %.

Situace se naopak zlepšuje u specialistů v oblasti vědy a techniky. Tady byl nejvyšší podíl žen od roku 2011, konkrétně 27,5 %. Podobně jako u akademiků však i v této sféře dochází k rozdílům v průměrných hrubých měsíčních mzdách, a to nejen na základě pohlaví, ale také podle věku. Ženy zde byly oproti mužům znevýhodněny a největší platové rozdíly se objevovaly ve věkové kategorii 25–29 let (15,9 %) a 35–44 let (16 %).

Shrnutí monitorovací zprávy ke stažení [zde](#)

Monitorovací zpráva ke stažení [zde](#)

Kontakt

Jana Novák Gabrielová, manažerka komunikace NKC – gender a věda,

tel.: 775 976 390, e-mail: jana.gabrielova@soc.cas.cz

